

Осипенко М. С., магістрант

Шацька З. Я., к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

## **ПІДГОТОВКА СУЧАСНОГО ЕКОНОМІСТА ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ**

Реалії сьогодення свідчать, що практично всі сфери життя сучасної людини зазнали суттєвих змін внаслідок впливу комп'ютерних та інформаційних технологій. Сфера освіти не стала винятком, оскільки інформатизація освітнього процесу в Україні – це один з найважливіших механізмів, що зачіпає основні напрями модернізації всієї освітньої системи. Внаслідок цього поряд з традиційними формами освіти з'явилася нова форма навчання – дистанційна, заснована на сучасних інформаційних і комунікаційних технологіях, що дає змогу не лише навчатись, а й підвищувати кваліфікаційний рівень користувачів. Дистанційна форма навчання є результатом еволюції традиційної освіти, що призвела до появи електронної дошки та комп'ютерних навчальних систем, які містять у собі електронні підручники та програми, призначені для користування віртуальною аудиторією. У свою чергу, віртуальний курс лекцій дозволяє скоротити або подовжити час навчання за своїм розсудом.

Вітчизняний ринок праці диктує свої вимоги до системи вищої освіти: потребує нових спеціальностей і кваліфікацій, вимагає якомога швидшої адаптації і компетентності випускників вищих навчальних закладів, їх здатності до професійної діяльності в інформаційному суспільстві. З іншої сторони, майбутні фахівці прагнуть більшої свободи у виборі форм і засобів навчання, вимагають від викладачів найновіших знань та засобів їх удосконалення. Усі ці чинники створюють навантаження на систему вищої освіти, які починають перевищувати певну межу, старий стан системи професійної підготовки фахівців багатьох галузей знань втрачає усталеність,

внаслідок чого і виникають нові форми навчання, зокрема і дистанційне. Не є виключенням із цього правила і система професійної підготовки економістів.

Технологія дистанційного навчання студентів економічних спеціальностей має суперечності між зростанням обсягів знань, навичок та умінь, які необхідні сучасному економісту, та недостатньою модернізацією, сталими формами і терміном підготовки студентів у вищому навчальному закладі; новою структурою народного господарства, зумовленою інформатизацією суспільства, і рівнем компетентності учасників ринку праці у галузі інформаційних технологій, зокрема економістів; світовими вимогами до системи дистанційного навчання та станом його розвитку в Україні.

У 2000 році затверджено МОН України концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні. У концепції сформовано цілу низку позитивних рис дистанційної освіти (незалежно від галузі знань, в якій вона буде використана): гнучкість, паралельність, велика аудиторія, економічність, соціальна рівність, інтернаціональність, нова роль викладача, позитивний вплив на студента та підвищення якості освіти.

За нинішнього зростання потоків наукової інформації репродуктивне засвоєння студентами необхідного обсягу знань стає неможливим. Аналіз професійної інформаційно-комп'ютерної діяльності економістів показав, що в умовах швидкого соціально-економічного і матеріально-технічного прогресу майбутній економіст має бути готовим упродовж усього життя самонавчатися і самовдосконалюватися, безперервно підвищувати рівень навчальних досягнень у сфері інформаційних технологій. За таких умов головним завданням його професійної підготовки стає навчити майбутнього спеціаліста здобувати, обробляти і зберігати отриману інформацію та ефективно використовувати її у професійній діяльності. Майбутні фахівці-економісти повинні вміти працювати в умовах інформаційного суспільства, тобто суспільства, що побудоване на вільному доступі до інформації усіх і кожного з його членів, з правом на свободу висловлення своєї думки, в умовах швидкісної комунікації, що забезпечує якісно новий рівень

взаємоінтеграції і мобільності, реакції на будь-яке явище. Використання дистанційної форми навчання може суттєво допомогти у цьому.

З іншого боку, надмірне використання Internet для вирішення поставлених завдань призводить до того, що студенти просто перестають мислити і врешті-решт не можуть розв'язати навіть елементарну проблему не маючи «під рукою» комп'ютера з доступом до мережі.

Надзвичайно складною є проблема добору якісних навчальних матеріалів для дистанційного навчання. Електронні версії підручників, що стали основою для створення дистанційних курсів, як і традиційні підручники, не вирішують проблеми самостійної діяльності студентів у одержанні знань. Відсутність очного спілкування викладача та студента в більшості випадків є негативним явищем. Студенти не завжди самодисципліновані, свідомі й самостійні, що вкрай необхідно при дистанційному навчанні. А професійна готовність майбутнього економіста є не чим іншим, як інтегративною якістю його особистості, яка проявляється у формах активності та визначає здібність ставити перед собою професійні цілі, обирати способи їх досягнення, контролювати цей процес, здійснювати самоконтроль за виконанням власних дій і прогнозувати шляхи підвищення продуктивності роботи у професійному напрямку. Використання виключно дистанційного навчання, без поєднання з аудиторним, не здатне забезпечити переважної більшості компонентів професійної готовності фахівців-економістів: мотиваційних, контролюючих, координаційних, вольових, емоційних, мобілізаційних, рефлексивно-комунікаційних та ряду інших професійно-особистісних якостей.

Таким чином, без урахування усіх цих аспектів та розв'язання хоча б частини із вищезазначених проблем можливість ефективно та раціонально розробити, організувати та впровадити дистанційні форми навчання студентів як економічних, так і інших спеціальностей у вищих навчальних закладах України є досить слабкою.